

На виробництві азотної кислоти – масштабні ремонтні роботи

Актуально

На Черкаському «Азоті» OSTCHEM у цеху М-5 розпочався масштабний капітальний ремонт. Загальний обсяг капіталовкладень, спрямованих на реалізацію запланованих організаційно-технічних заходів, складе понад 3 млн. грн.

Виконання програми капремонту забезпечить збільшення продуктивності обладнання за рахунок відновлення його початкового ресурсу, ефективну роботу цеху та інших виробництв, які технологічно з ним пов'язані. На фото: спеціалісти цеху М-5 – майстер В.П.Шевченко, механік Д.І.Озеран, електромонтери О.С.Грінчук та В.В.Черепинський, енергетик С.П.Високолян.

Детальніше на **3 стор.**

Читайте в номері

Добрива ПАТ «АЗОТ» здобули визнання на національному рівні **2**

План модернізації України має бути реалізовано **4**

Черкаський «Азот» успішно втілює програму розвитку молодих кадрів **7**

Діти азотівців зустрілися з героями нашого часу **8**

На підприємстві збирають перший урожай бананів **16**

Азотівці завоювали «Кубок Бенардоса»

2
стор.

Зварювальники Черкаського «Азоту» здобули призові місця на XI всеукраїнському професійному конкурсі «Золотий кубок Бенардоса – 2015», що проходив у Києві.

Економічні показники листопада

Товарної продукції в порівняльних цінах станом на 01.01.2015 року в листопаді вироблено на 109,1 відсотка; товарної продукції в діючих цінах – на 106,1 відсотка. Зокрема, аміаку всього на-працьовано на 102,2 відсотка (цех А-3 – 103,1%, цех А-5 – 101,6%); аміачної селітри всього – на 104,9 відсотка, аміачної селітри товарної – 104,2 відсотка; карбаміду всього – на 115,1 відсотка, карбаміду товарного – на 116,3 відсотка; КАСу – на 106,5 відсотка; слабкої азотної кислоти – на 105,2 відсотка; рідкого кисню – на 128 відсотків. Всього товарної продукції в порівняльних цінах за поточний період вироблено на 104,3 відсотка.

ДОБРИВА ПАТ «АЗОТ» ЗДОБУЛИ ВИЗНАННЯ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Карбамідо-аміачна суміш (КАС) виробництва ПАТ «АЗОТ» OSTCHEM здобула перемогу в номінації «Товари виробничо-технічного призначення» національного конкурсу якості «100 кращих товарів України».

Нагородження переможців та лауреатів ХІІ всеукраїнського конкурсу «100 кращих товарів України», спрямованого на поліпшення якості та конкурентоспроможності вітчизняної продукції, пройшло в Українському домі.

— Це ще одна нагорода, яка засвідчує високу якість нашої продукції. Щоб постачати на ринок конкурентоспроможні добрива, ми дотримуємося найвищих міжнародних норм і стандартів виробництва, постійно модернізуємо обладнання, впроваджуємо інноваційні технології, — зазначає Голова Правління ПАТ «АЗОТ» Віталій Складаров. — Підвищений попит на нашу продукцію, надійні партнерські відносини, довіра і визнання споживачів — це результат злагодженої та ефек-

тивної роботи багатотисячного колективу.

Як відзначають експерти, щороку на вітчизняному ринку міңдобрив збільшується частка КАС. Якщо за сезон осінь — весна 2005 — 2006 року Черкаський «Азот» відвантажив українським аграріям 892 тонни КАСу, то за відповідний період 2014 — 2015 року — більше 277 000 тонн. Такий приріст забезпечується прогресивністю та універсальністю цих добрив. Зокрема, вони єдині містять одразу три форми азоту — нітратну, амонійну та амідну, що сприяє пролонгованому живленню рослин протягом всього періоду вегетації.

— Незважаючи на те, що осіння посівна кампанія закінчилася, сільгоспвиробники продовжують інтенсивно

закуповувати добрива, — зауважує комерційний директор ПАТ «АЗОТ» Андрій Коваленко. — Протягом листопада ми відвантажили понад 23 тисячі тонн КАСу. В найближчі кілька місяців попит на ці добрива

підвищиться й утримуватиметься до літа.

Нагадаємо, минулого року до сотні найкращих вітчизняних товарів увійшла аміачна селітра, яку виробляє ПАТ «АЗОТ».

Максим Батир

Зварювальники підприємства — одні з найкращих в Україні

Зварювальники Черкаського «Азоту», що входить до холдингової компанії OSTCHEM, здобули призові місця на ХІ всеукраїнському професійному конкурсі «Золотий кубок Бенардоса — 2015», що проходив у Києві.

Команда від «Азоту»: Г.Цвелодуб, І.Горішний, О.Короп, А.Чорний

У конкурсі взяли участь зварювальники з 11-ти українських підприємств. Майстри

змагалися в трьох номінаціях, які передбачали застосування різних видів зварювання.

Черкаський «Азот» представили два працівники управління капітальних ремонтів. Конкурсанти з Черкас вкотре підтвердили високу кваліфікацію, здобувши призові місця. Так, Ігор Горішний посів І та ІІ місця у двох номінаціях, Андрій Чорний — ІІІ місце.

За результатами конкурсу спеціалісти ПАТ «АЗОТ» запрошені до складу збірної команди, яка наступного року представлятиме Україну на міжнародному конкурсі зварювальників у Китаї.

— У нас працюють зварювальники, яких можна назвати кращими не лише в області, а й загалом на підприємствах України, що підтверджується

їхніми перемогами у всеукраїнських та міжнародних конкурсах професійної майстерності. Багато з того, що вони вміють, не робиться на жодному іншому підприємстві області, — коментує начальник управління капітальних ремонтів ПАТ «АЗОТ» Володимир Бандура.

«Золотий кубок» проходив на навчальній базі Міжгалузевого учбово-атестаційного центру інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона (м. Київ). Він присвячений Миколі Бенардосу — українському винахіднику, який розробив технологію дугового зварювання (1981 р.).

Наталія Бакалова,
фото автора

Виробництво азотної кислоти ПРАЦЮЄ В НАЙБІЛЬШ ОПТИМАЛЬНОМУ РЕЖИМІ

У цеху М-5 ПАТ «АЗОТ» розпочався масштабний капітальний ремонт агрегату з виробництва слабкої неконцентрованої азотної кислоти. На реалізацію запланованих організаційно-технічних заходів буде спрямовано понад 3 млн. грн.

Водночас колектив утримує максимальні виробничі показники, постачаючи продукцію цеху М-9.

— Для нашого цеху зараз найбільш оптимальний режим роботи. Ми одночасно виробляємо продукцію і ремонтуємо обладнання. Саме так має закінчуватися рік, — зазначає начальник цеху М-5 Владислав Літошенко. — На максимальному навантаженні працюють 7 агрегатів. Їхня продуктивність за годину становить в середньому 15,8 тонн моногідрату азотної кислоти, тоді як проектний середньорічний показник — лише 14,8 тонн. Минулого місяця ми показали пристойний результат, перевищивши план виробництва. Взяті темпи плануємо зберегти і в грудні. При цьому один

тик цеху М-5 Сергій Високолян, буде проведено і капремонт розгінного двигуна 2 ФАЗ-800 із заміною обмоток статора й ротора. **Всі роботи проходитимуть на базі підрядної організації ТОВ ВКФ «Електропромремонт» (м. Дніпропетровськ).** Центрування та збирання двигуна виконають вже спеціалісти централізованого електроремонтного цеху «Азоту». Силами служби енергетика цеху М-5 буде відремонтовано електроустаткування технологічної частини агрегату та допоміжне устаткування розгінного двигуна.

Також програмою передбачений ремонт технологічної частини агрегату з виробництва азотної кислоти. Зокрема контактний апарат, де планується замінити підтримуючий

Слюсар-ремонтник ЦЦР В.В.Поталов

ділянки новим жаростійким металом, — пояснює механік цеху М-5 Дмитро Озеран. — У змішувачі аміачно-повітряної суміші ми замінимо фільтри. Мембранне полотно, з якого вони виготовлені, забезпечує високий ступінь очистки аміаку і виробітку кислоти — нашого кінцевого продукту. До речі, агрегат 7/2 став першим, де 3 роки тому було встановлено ці фільтри. В подальшому, після перевірки ефективності, їх почали використовувати на інших агрегатах.

Крім того, спеціалісти проводять діагностування, ремонт і гідрравлічні випробування котла-утилізатора, розташованого під контактним апаратом. Тут замінять футеровку і близько 18 метрів трубопроводу нітрозних газів.

— У квітні-червні аналогічний ремонт ми провели на агрегаті 2/1, — зауважує Владислав Літошенко. — Основною метою будь-якого капітального ремонту в нашому цеху є збільшення продуктивності агрегатів за рахунок відновлення їхнього початкового ресурсу і, відповідно, зменшення рівня споживання енергоресурсів — електроенергії та природного газу. Завдяки поетапному ремонту підігрівачів хвостових

газів ми ще й зменшуватимемо витрати аміаку на виробництво однієї тонни азотної кислоти.

Крім ремонту агрегатів, у цеху впроваджуються й інші проекти. Торік восени фахівці підрядної організації ПП «Теплосервіс-2000» вивели на наземну естакаду нову лінію оборотної води, оскільки раніше корозійні процеси всередині труб призводили до пропусків. Влітку новий трубопровід ввели в експлуатацію. До нього підключили агрегати першого відділення.

Нещодавно в цеху завершився ще й капремонт сховища азотної кислоти 4/2. Діагностику всіх зварних швів провели експерти ТОВ «ТН ДІЕКС». Усуненням виявлених дефектів займалися зварювальники управління капітальних ремонтів.

Уже в січні, згідно з планом на наступний рік, у цеху М-5 розпочнеться капітальний ремонт агрегату 4/2. Основний

Слюсар-ремонтник ЦЦР Є.І.Макаров

акцент буде зроблено на його технологічній частині, зокрема на позиції встановлять холодильник-конденсатор і титановий підігрівач I ступеня, відремонтовані в УКР.

Максим Батир,
фото автора

Механік цеху М-5 Д.І.Озеран із майстром ЦЦР О.П.Гаврилюком та вогнетривниками О.М.Ярмоленком та С.В.Кошкар'ювим

агрегат у нас перебуває в резерві, ще один ми зупинили на плановий капремонт.

Капітальний ремонт агрегату 7/2 розпочався тиждень тому. Основні роботи нині проходять на контактному апараті та газотурбінній установці ГТТ-3М. Щодо останньої, насамперед запланована заміна напівнаправляючих і робочих лопаток проточних частин компресора й турбіни. Як розповів енерге-

пристрій каталітичної системи та саму каталітичну систему.

— Працівники цеху захистили покриттів приступили до демонтажу старої футеровки. Після цього ми зможемо оцінити стан металевих частин апарату. Вони витримують досить високу температуру і тривалі навантаження, тому за результатами діагностики спеціалісти управління капітальних ремонтів замінять окремі

План модернізації України МАЄ БУТИ РЕАЛІЗОВАНО

Розроблений Федерацією роботодавців України та профспілками План модернізації може дати відчутні результати для української економіки і громадян уже в 2016 році. Про це заявив Голова Федерації роботодавців України Дмитро Фірташ. Підготовлений Агентством модернізації України комплексний план реформ виведення економіки нашої держави з кризи був презентований 2 грудня в Києві.

Реалізація Плану дозволить стабілізувати економіку нашої держави та прискорить темпи її розвитку, певен ініціатор створення АМУ Голова ФРУ Дмитро Фірташ.

— Україна здатна за короткий період повернутися на шлях розвитку. Вона має всі можливості бути багатого, розвиненою індустріальною країною. Наш план модернізації України, розрахований на 10 років, вже в наступному році приніс би відчутні результати для української економіки і громадян України, — зазначив Дмитро Фірташ.

Під час презентації Плану модернізації, в ході X з'їзду ФРУ, на якому були присутні власники і керівники близько 500 середніх і великих підприємств, українські і європейські вчені та експерти, представники Агентства модернізації України, президент АМУ Міхаель Шпінделеггер зазначив, що Україна потребує термінових економічних реформ.

— Якщо реформи терміново не будуть проведені, інвестицій в економіку України взагалі не буде, оскільки не буде довіри європейських інвесторів. Якщо не буде фундаментальних змін, самі українці втратять віру в країну. Нам потрібно діяти невідкладно. Якщо процес змін почнеться, ми зможемо багато досягти протягом кількох наступних років. Україна може стати виробничим хабом для

Європи, — підкреслив Міхаель Шпінделеггер.

Він також зазначив, що іноземні інвестори потребують стабільних умов роботи.

У своєму виступі заступник голови ФРУ Дмитро Олійник зазначив, що якісних та фундаментальних змін в Україні за останні роки не відбулося, а наша держава продовжує залишатися експортером робочої сили та імпортером кредитів.

— Вісім мільйонів українців сьогодні хочуть емігрувати, зростання економіки в найближчі 10 років може бути на рівні всього 2-3%. Ми маємо шанс змінити ситуацію. Але без боротьби з корупцією, без стабільного податкового законодавства, без переходу від експорту сировини до продажу продукції з високою додатковою вартістю розвитку країни не буде, — наголосив Дмитро Олійник.

Голова Федерації роботодавців Харківської області Анатолій Гіршфельд зазначив, що існуюча в Україні ситуація могла ніколи не виникнути, якби країна мала сильну економіку.

— Головний виклик полягає саме в економічній площині. Не було б того, що зараз, якби не було сильної економіки. Ізраїль не має нічого, але тут виробляють два врожаї, мають колосальну продуктивність праці. Економіка визначає те, якою буде країна, — сказав Анатолій Гіршфельд.

Він зазначив, що корупція, яка не дає розвиватися країні, не може бути переможена в бідній державі.

— Об'єднавшись, зробивши план реформ, який можна доповнювати, ми створюємо дорожню карту, за якою може йти країна. Адже Німеччина стала Німеччиною завдяки тому, що була програма, за якою рухалися основні продуктивні сили. Якщо зуміємо об'єднати зусилля, ми зможемо домогтися більшого зростання ВВП, ніж 2%, — підкреслив Анатолій Гіршфельд.

За підсумками з'їзду національні об'єднання роботодавців і профспілок підписали меморандум про спільну реалізацію Плану модернізації України. Сторони домовилися створити комітет для реалізації плану модернізації та запросити до роботи в ньому представників органів влади, науковців та експертів.

Джерело: ua.dmitryfirtash.com

Культура. Фонд Firtash Foundation

Названі переможці конкурсу UK/RAINE

У галереї Саатчі відбулося довгоочікуване відкриття виставки фіналістів міжнародного конкурсу молодих художників з України і Великої Британії UK/RAINE.

Заявки на участь у конкурсі приймалися з 10 вересня до 20 жовтня. За цей час у змаганні взяли участь понад 2100 художників. Роботи 30 кращих авторів, а також переможці у кожній з п'яти категорій були визначені міжнародною незалежною комісією.

Власниками премій у різних номінаціях стали: Домінік Бітті (живопис), Джеймі Фітпатрік (скульптура), Роман Михайлов (інсталяція), Сергій Петлюк (нові медіа), Дмитро

Микитенко (стріт-арт). Грошовий приз кожного з номінантів склав 10000 фунтів стерлінгів. Головним переможцем конкурсу і власником премії в 20 000 фунтів стерлінгів став Сергій Петлюк. У свою чергу відкрите інтернет-голосування визначило переможця глядацьких симпатій. Ним стала британська художниця Олівія Бакс, яка отримала 5 000 фунтів стерлінгів для організації нових проектів і майбутніх виставок.

Джерело: ukraine-days.co.uk

ПАТ «Рівнеазот» інвестує У РЕКОНСТРУКЦІЮ БАШТИ ГРАНУЛЯЦІЇ АМСЕЛІТРИ

На ПАТ «Рівнеазот», яке входить до холдингу OSTCHEM (об'єднує підприємства азотної хімії Group DF), завершили масштабні роботи із реконструкції верхньої частини башти грануляції аміачної селітри. Близько 1,7 мільйона гривень підприємство інвестувало в оновлення одного зі своїх головних виробничих об'єктів.

Роботи із реконструкції башти грануляції («грибка») аміачної селітри ПАТ «Рівнеазот» OSTCHEM полягали у заміні обшивки верхньої частини башти та відновлення антикорозійного хімічно стійкого покриття металевих конструкцій.

— Зважаючи на те, що матеріал обшивки у процесі експлуатації дотикатиметься до агресивного середовища, ми провели ґрунтовний моніторинг проблістів та кріпильних матеріалів для можливого використання в нашому цеху. Також ми ретельно вивчили всі параметри та характеристики матеріалів обшивки та комплектуючих. Нова сучасна обшивка, яку ми обрали для влаштування на верхню частину башти грануляції — гофровані алюмінієві листи виробництва Німеччини, які не піддаються корозії та придатні для ефективної та довго-

тривалої експлуатації в умовах нашого виробництва, — розповідає начальник цеху аміачної селітри Ігор Остапчук.

У процесі реконструкції башти було проведено демонтаж листів старої обшивки, відновлено антикорозійне покриття металоконструкцій під обшивкою та влаштовано нову сучасну обшивку верхньої частини башти грануляції. Окрім цього, було оновлено антикорозійне покриття віконних блоків та пожежної драбини. Також (вперше з часу заснування цеху) було відновлено антикорозійне покриття підтримуючих балок «грибка» грануляційної башти. Це були дуже специфічні та складні роботи з огляду виконання й організації робочого простору. Усі роботи велися на висоті 45,5-70 метрів. Це водночас вимагало великої уважності, ретельного налаштування спорядження

Здійснюються роботи з оновлення «грибка» башти

та скрупульозного дотримання всіх вимог із охорони праці.

Усі основні роботи виконувала компанія-підрядник, яка спеціалізується на висотних роботах та промислового альпінізмі. Роботи проводилися понад чотири місяці. Лише підготовка робочого місця та налаштуван-

ня альпіністського спорядження зайняла понад два тижні.

У процесі реконструкції грануляційної башти було використано близько 15000 кріпильних саморізів і спеціальних алюмінієвих вставок та замінено понад 2000 м² обшивки.

Джерело: azot.rv.ua

Порт «Ника-Тера»

Терминал розвивається

Морской терминал «Ника-Тера» инвестировал 199,1 млн. грн. в реализацию проекта по увеличению причальной линии и 35,7 млн. грн. в дноуглубление акватории терминала.

Проект по увеличению причальной линии состоит из нескольких этапов. На первом этапе (завершен в 2015 году) было построено и сдано в эксплуатацию 3 новых причала, а длина причальной линии увеличена до 1,7 км. Сейчас реализуется второй этап, в ходе которого будет дополнительно введено в эксплуатацию еще 3 новых причала.

Источник: nikatera.com

Завершается подготовка теплотрасс к зиме

На Северодонецком «Азоте» OSTCHEM проводятся масштабные работы по оптимизации теплосетей. Связано это, в частности, с необходимостью снижения энергозатрат и отказом от парового отопления с заменой теплоносителя на теплофикационную воду.

В ряде подразделений предприятия следовало реконструировать систему отопления, а кое-где — проложить новую теплотрассу.

Так, к корпусам колонны спецмашин и спецмеханизмов автотранспортного цеха, ремонтно-механического цеха работниками цеха централизованного ремонта были смонтированы сотни метров новой теплотрассы. Оставалось лишь провести изоляционные мероприятия. К ним приступили сотрудники соответствующего

участка ремонтно-строительного цеха. После укладки минеральных матов им же следовало нанести защитный слой в виде листов оцинкованной стали.

— Грамотный монтаж трубопровода, обеспечение работников РСЦ необходимой спецтехникой, материалами позволили завершить работу на данной теплотрассе в заданный срок, — отметил мастер участка термоизоляции РСЦ Алексей Быков.

Источник: azot.lg.ua

ІДАЛЬНЯ №4 ПРИВАБЛЮЄ якістю обслуговування та смачними стравами

Приблизно на третину збільшилася кількість відвідувачів у їдальні №4, яка рік тому відновила роботу після масштабної реконструкції. Сучасний ремонт, смачні страви, якісне обслуговування, приємна обстановка... Сюди хочеться приходити знову й знову.

Тут азотівців смачно годують та обслуговують з посмішкою

— Мені дуже подобається інтер'єр їдальні: багато світла, чисто, навіть телевізори є. Але, звичайно, головне — це смачна їжа. Особливо нам смакує страва грузинської кухні чахохбілі — рагу з курки. Завжди замовляємо, коли воно є, — розповідає спеціаліст із не-

руйнівного контролю підрайної організації ТОВ «Товариство технічного нагляду ДІЕКС» Олександр Мельник, який разом з колегами Павлом Черновим та Дмитром Лазуренком завжди обідають в їдальні №4.

Постійними відвідувачами цієї їдальні та шанувальниками

ми кулінарних талантів її кухарів також є електромонтери цехів К-2 та К-7 Анатолій Сіваков та Дмитро Швець, які, крім всього перерахованого вище, відзначили ще й помірні ціни на страви.

У книзі відгуків та пропозицій їдальні ціла колекція подяк азотівців. Особливо активні працівники цехів виробництва капролактаму.

«Не можна не помітити в якому білосніжному одязі працює персонал їдальні та які у них привітні посмішки. Широко кажу їм: «Дякую за вашу працю», — читаємо у тексті відгуку одного з працівників цеху К-6.

Їдальня №4 працює цілодобово, адже обслуговує й нічні зміни. Як розповіла директор комбінату громадського харчування ПАТ «АЗОТ» Ольга Ситник, за талонами лікувально-профілактичного харчування тут обслуговують близько 50 — 70 осіб на добу, ще 150 —

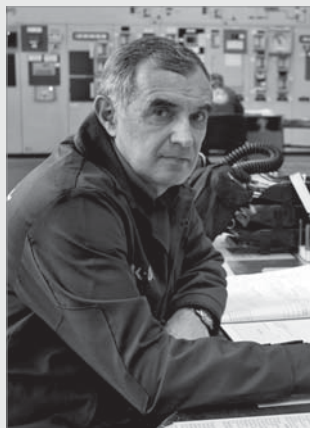
Про чистоту посуду дбає
Діна Безпоясна

170 осіб харчуються за власні кошти. Щоб швидко дістатися до їдальні, азотівці активно користуються автобусом, який курсує територією підприємства за графіком.

Тож, дедалі більше азотівців надають перевагу саме їдальні №4. А створює для них усю цю красу, смакоту та комфорт професійний і дружній колектив на чолі з шеф-поваром Наталією Михайлик.

Наталія Бакалова,
фото автора

Майже 40 років плідної праці на аміачному виробництві

Начальник зміни №4 цеху А-3
Микола Шумовський

Пов'язати своє життя з хімією Микола Шумовський вирішив ще коли учнем черкаської школи №5 побував з екскурсією на «Азоті». На місці цеху А-3, в якому він нині працює начальником зміни, тоді були лише бетонні палі. Саме тривало активне будівництво.

Після закінчення школи хлопець без роздумів вступив на хіміко-технологічний факультет Київського політехнічного інституту (кафедра неорганічної хімії та мінеральних добрив). Під час навчання в інституті його найбільше зацікавила технологія виробництва аміаку, тому для проходження переддипломної практики обрав цех А-3 Черкаського «Азоту». Сюди ж він прийшов працювати й після закінчення вузу, хоча перспективному студенту про-

понували роботу на авіаційному заводі імені О.К.Антонова. З тих пір минули десятки років.

Як розповідають колеги Миколи Федоровича, він став наставником для багатьох молодих хіміків як на Черкаському «Азоті», так і на подібних виробництвах в інших містах і навіть країнах. Так, у 1983 році разом з іншими азотівцями працював у Рівному, поки цех виходив на технологічний режим, пізніше — у Гродно (Білорусь), а три роки тому допома-

гав пускати цех з виробництва аміаку в АТ «Нітроферт» (м. Кохтла-Ярве, Естонія).

Микола Федорович зізнається, що коли займаєшся справою, яку ти любиш і знаєш, вона просто стає частиною життя й ти вже не уявляєш себе поза роботою. Тим більше, коли мова йде про нелегку й дуже відповідальну роботу, яку виконують хіміки.

Наталія Бакалова,
фото автора

ПАТ «АЗОТ» успішно втілює ПРОГРАМУ РОЗВИТКУ МОЛОДИХ КАДРІВ

На Черкаському «Азоті» OSTCHEM продовжується реалізація експериментальної програми підготовки персоналу, яка тісно пов'язана з формуванням кадрового резерву. Кожен із її учасників – потенційний кандидат на посаду начальника зміни.

У чотирьох технологічних цехах ПАТ «АЗОТ» – А-3, А-5, М-2 та М-6 – було створено додаткові штатні одиниці. Заповнили їх перспективні молоді спеціалісти – випускники технічних вузів.

– Обрані фахівці отримали всі можливості для роботи, навчання та безперервного професійного розвитку. Як показує дворічний досвід, створена система успішно функціонує. Нас ще не підвів жоден «студент», – розповідає директор департаменту з управління персоналом Ігор Сергієнко.

За індивідуальними планами в рамках експериментальної програми навчається 13 молодих спеціалістів. Двох з них, працівників цеху М-2 Євгена Фатенка й Сергія Кузьменка, від фінальної оцінки рівня їхньої підготовки комісією товариства відділяє останній етап. Протягом наступних півроку вони мають успішно пройти

Є.Фатенко та І.Фіолковський обговорюють технологічний процес

стажування на посаді начальника зміни під пильним керівництвом практиків – Віталія Шевченка та Василя Бикова.

– Стати начальником зміни – під силу кожному. Було б бажання. За два роки Євген та Сергій змогли освоїти всі основні робочі місця. Без сум-

ніву, вони пройшли відмінну виробничу школу, – говорить заступник начальника цеху М-2 Дмитро Толмачов.

Як зазначив начальник Навчального центру ПАТ «АЗОТ» Ігор Негробов, ще 11 молодих спеціалістів у цехах А-3, А-5 і М-6 закінчують зараз перший

або другий етап навчання. Після успішного складання тестів на навчально-тренувальній системі автоекзаменатор «Охорона праці» та засідання комісії товариства вони продовжать освоєння нових робочих місць відповідно до розроблених індивідуальних планів.

Максим Батир

Профком

У Яремчі пройшов з'їзд профспілки

Колектив Черкаського «Азоту» OSTCHEM на Шостому з'їзді Профспілки працівників хімічних та нафтохімічних галузей промисловості України представляв голова профкому Василь Іванов.

Представники підприємств обговорили проблеми галузі та окреслили конструктивні шляхи їхнього вирішення. За результатами засідання з'їзд ухвалив програму діяльності на наступні п'ять років. Як розповів Василь Іванов, спільними завданнями залишаються недопущення падіння рівня життя членів профспілки, збереження робочих місць та кадрового потенціалу. При цьому слід забезпечити зростання заробітної плати, безпечні умови праці та мінімальні соціальні гарантії. Також продовжуватиметься робота з Кабміном, Союзом хіміків України щодо вирішення проблемних питань у хімічній промисловості.

Завершився з'їзд виборами голови профспілки. Рішенням більшості на новий термін повноважень вкотре обрано Василя Мойсюка.

Максим Батир

Горлівчани перевірили отримані знання

Перша група спеціалістів Горлівського ПАТ «Концерн Стирол», яка проходила практику на Черкаському «Азоті», закінчила навчання та підтвердила отримані знання, пройшовши тестування на автоекзаменаторі в Навчальному центрі підприємства.

– До програми тестування входили питання з охорони праці, навколишнього середовища, ІСМ, технологічних регламентів тощо, – розповідає начальник Навчального центру ПАТ «АЗОТ» Ігор Негробов.

У грудні на «Азоті» розпочала навчання друга група горлівських хіміків, до якої входять спеціалісти з виробництва аміаку та карбаміду. Навчання проходитиме в цехах А-5 та М-6.

Наталія Бакалова,
фото автора

Діти азотівців зустрілися з ГЕРОЯМИ НАШОГО ЧАСУ

Третього грудня в усьому світі відзначали Міжнародний день людей з обмеженими можливостями. Щороку педагогічний колектив Центру дитячої творчості ПАТ «АЗОТ» проводить з цієї нагоди заходи, спрямовані на інтеграцію в суспільство дітей з вадами здоров'я.

— Ми вирішили провести зустріч з тими, хто може поділитися своїм успіхом, вагомими досягненнями, дати добру пораду й надихнути, — говорить директор ЦДТ Людмила Дивнич. — Це свято душевного тепла, гарячих сердець і вірної дружби.

На емоційну, сповнену життєвим досвідом і мудрістю «Зустріч друзів» завітали герої нашого часу, які можуть стати прикладом для підростаючого покоління. Молодший сержант 90-го окремого аеромобільного батальйону Євген Одноров більше року боронив країну на Сході, брав участь у найзапекліших боях, зокрема в Донецькому аеропорту. Він пройшов шлях від звичайного солдата, гранатометника до командира відділення першої роти. З присутніми Євген поділився своїми переживаннями, спогадами про війну і мудрістю, яку перейняв у бойових побратимів.

Ніколи не здаватися й не обертатися назад дітей вчили одержимі спортом, відомі в Україні і за її межами дворазовий срібний призер Паралімпійських ігор в Сіднеї, дворазовий чемпіон Паралімпійських ігор в Афінах, почесний громадянин

міста Черкаси Антон Скачков та дворазовий чемпіон Паралімпійських ігор в Афінах, почесний громадянин Луганська Олександр Дорошенко. Серед останніх здобутків Олександра — золота й срібна нагороди на чемпіонаті світу з легкої атлетики в Катарі, завдяки чому він отримав ліцензію на право

участі в літніх Паралімпійських іграх-2016 в Ріо-де-Жанейро.

— Я хочу, щоб ви стали успішними в майбутньому, — зазначив Олександр Дорошенко, звертаючись до дітей. — У світі немає нічого неможливого. Ви тільки ставте перед собою мету і сміливо до неї йдіть.

Максим Батир

Досягнення

Нагороди шоу-балету «Каприз»

Народний аматорський шоу-балет «Каприз» (ПК «Дружба народів») здобув шість нагород на Всеукраїнському фестивалі хореографічного мистецтва «Planeta Dance Fest» в Чернівцях.

Сцену обласного драмтеатру намагалися підкорити 75 колективів з усіх кутків України. На розсуд компетентного журі учасники представили 213 танцювальних номерів. Дві вікові групи шоу-балету «Каприз» — ювенали (7 — 8 років) та юніори (10 — 12 років) — підготували для фестивальної програми шість номерів. Кожен виступ став для дітей переможним. Два номери вихованців Лілії Тихомирової посіли I місце, три номери — II місце, ще один номер — III місце.

Власн. інформ.

У спорткомплексі пройшли змагання з дартсу

Наприкінці листопада 2015 року в спорткомплексі ПАТ «АЗОТ» пройшов турнір з дартсу серед працівників структурних підрозділів товариства, присвячений річниці Євромайдану.

Турнір проходив як серед чоловіків, так і серед жінок. Серед чоловіків переможцем став начальник служби колії

залізничного цеху Валерій Горхівський. Фактично на рівних із ним ішов заступник голови профкому ПАТ «АЗОТ» Андрій

Лукашенко, який посів II місце. На третій сходинці турніру — торішній чемпіон товариства, електромонтер цеху електропостачання Андрій Котов, який у «перекидці» за III місце переміг Олександра Демидченка, працівника цього ж цеху.

У жінок перемогу в турнірі отримала диспетчер товариства Ірина Ілмедова, на другому місці — Лариса Краснова з цеху К-2, на третьому — Олександра Беляк з управління товариства. Четверте місце за Вікторією Соловйовою з 1 ДПРЗ, п'яте місце посіла Юлія Зелінська з 18 ДПРЧ. Замкнула шістьку фіналістів Ольга Лісіна з бюро розмножувальної техніки.

Іван Челомбійко

ВОЛОНТЕРИ «АЗОТУ» ОПЕРАТИВНО ВИКОНУЮТЬ ПРОХАННЯ З ПЕРЕДОВОЇ

Працівники ПАТ «АЗОТ» OSTCHEM продовжують збирати кошти для допомоги військовим, які за будь-яких погодних умов та політичних домовленостей, удень та вночі несуть варту на сході України, оберігаючи спокійне та мирне життя мільйонів своїх співвітчизників.

— Хочу висловити безмежну вдячність всім працівникам «Азоту», які розуміють наскільки важлива для наших військових підтримка людей, і регулярно здають кошти. Завдяки таким патріотам волонтерська організація підприємства може оперативно реагувати на потреби наших захисників, — розповідає керівник волонтерської групи «Азоту» «Україна понад усе» Костянтин Ткаченко. — Нашу армію по праву можна назвати Народною, адже без потужної підтримки людей, яку захисники України відчули з самого початку антитерористичної операції на сході, їм було б дуже складно нести службу, а людські та матеріальні втрати українських сил були б значно більшими. Каски, бронезиле-

Волонтери Д.Самуйлик, І.Сенченко, А.Веселов

ти, медикаменти... все це купувалося тоді волонтерами.

Робота волонтерської організації «Азоту» із забезпечення української армії ведеться пос-

тійно. Закуповується все необхідне для азотівців, які нині несуть службу в АТО, готуються нові партії імбиру з лимоном і медом та перекрученого з час-

ником сала, збирається і передається теплий одяг.

Так, днями було передано 50 комплектів теплих штанів і курток для 1-го танкового батальйону 1-ої гвардійської танкової бригади. Як розповіла волонтер ГО «Наш батальйон» Ірина Сенченко, для танкістів, які змушені сидіти на холодній броні, це зараз найнеобхідніші речі. Азотівці вже не вперше допомагають воїнам цього батальйону. У вересні було передано 65 повсякденних костюмів для техніків та механіків, підшоломники, рукавиці та інструмент. А на прохання 1-го танкового батальйону 17 ОТБр на передову відправлено 1000 мішків та 300 м² поліетиленової плівки для облаштування бліндажів.

Наталія Бакалова

Азотівці продовжують працювати для міста

Працівники Черкаського «Азоту» продовжують проводити в місті роботи з благоустрою прибудинкових територій, наскільки це нині дозволяють погодні умови.

За останні роки Черкаський «Азот» OSTCHEM зробив дуже багато для розвитку міста. Поряд з реалізацією великих проектів, проводяться заходи з благоустрою вулиць, житлових

будинків, прибудинкових територій Черкас.

Як розповів начальник адміністративно-господарського відділу ПАТ «АЗОТ», депутат Черкаської міської ради Григорій Кузьменко, у мікрорайонах, які він курує, виконуються заплановані раніше заходи з обрізки та знесення аварійних дерев. На минулому тижні азотівці проводили такі роботи за адресами: Благовісна, 310, 330 та Ільїна, 341. Після ліквідації пошкодження теплотраси, наведено лад та викладено бетонними плитами пішохідні доріжки біля будинку за адресою Благовісна, 360. Усі ці роботи виконують працівники цеху господарської діяльності підприємства.

Також на «Азоті» закінчують виготовляти металеві двері для підвалу будинку по вулиці Ільїна, 465. Старі двері тут практично згнили, а в під'їзді живуть переважно пенсіонери, в тому числі й колишні працівники «Азоту», для яких проблематично знайти кошти на нові. В планах і ремонт даху над входом до підвалу в будинку по вул. Ільїна, 341.

Роботи з благоустрою тривають і в інших мікрорайонах Черкас. Про те, що зроблено підприємством у місті за останній час і про те, що заплановано зробити, читайте в наступних номерах газети.

Наталія Бакалова

Ювілейна дата

Школі №5 виповнюється 125-років

11 грудня в Палаці культури «Дружба народів» ПАТ «АЗОТ» відбудеться урочисте святкування визначної дати — 125-річчя від дня заснування Черкаської загальноосвітньої школи №5. На святкування запрошені учні, батьки, випускники та почесні гості.

Перші згадки про цю школу датуються 1890 роком. На розі вулиць Староцигиринської (нині бульвар Шевченка) та Різдвяної була відкрита чотирикласна церковно-приходська школа. З роками вона розбудовувалася та змінювала назви.

Привітати школу з визначним ювілеєм прийдуть також представники ПАТ «АЗОТ», які вже підготували для ювілярів подарунки.

ФЕДІР САВЧУК: У моїх роках – найбільше моє багатство

В останні дні червня далекого 1958 року в актовому залі інституту в урочистій обстановці сімдесят три хлопці і дві дівчини отримали дипломи інженера-електрика. Гуляли і прощалися весь день і цілу ніч. Мені ж залишилося попрощатися ще й з поворотом долі, за яким стояла Марія – з квартирою, роботою й життям у Львові. Дівчина повернулася з Південної Америки з батьками, які колись туди емігрували. В Монтевідео Марія закінчила балетну школу. Познайомила нас моя хазяйка квартири. Але я проминув цей поворот долі, як і три повороти раніше, віддавши перевагу майбутньому.

(Продовження.
Початок в № 21)

На роботу у «Вінсіленерго» я прийшов точно першого вересня 1958 року, як і було зазначено в направленні. Упродовж двох тижнів проходив стажування на Брацлавській гідроелектростанції, після чого приступив до виконання обов'язків інженера. Моя територія обслуговування знаходилася в межах Ямпільського, Могилів-Подільського та Черновецького районів Вінницької області. Базовими були Іванівська та Слобода Бушанська гідроелектростанції на річці Мурафа. Серйозною роботою для мене був пуск в експлуатацію Глубочанської гідроелектростанції. На мене покладалася місія підготовки кадрів до здачі екзаменів з прав експлуатації і техніки безпеки.

На початку 1959 року я переїхав на проживання в Іванівку. 9 травня мешканці села святкували День Перемоги і я, пригадавши навички культпросвітроботи, допомагав молоді в проведенні концертів. На одному з них познайомився з місцевою співачкою. Це була

Майя Йосипівна Вихристюк, моя майбутня дружина. Через місяць після нашого знайомства ми зареєстрували шлюб і почали готуватися до весілля. Цей серпневий день запам'ятався теплою, сонячною погодою і гучними маршами духового оркестру. Після весілля кордони нашої родини значно розширилися. За порадою одних родичів я вирішив змінити місце проживання, поїздити по Союзу в пошуках кращої перспективи. Так 17 січня 1960 року я був призначений інженером заводу «Кірскабель». У мої завдання входило вивчення і впровадження виробництва нових видів кабельної продукції з ізоляцією поліетилену і поліхлорвінілу. На заводі вже був збудований величезний корпус із залізобетонних конструкцій і в 1/3 корпусу змонтований прокатний стан. У другу половину

Служили офіцери-ракетники:
я та Анатолій Науменко

цього корпусу потрібно було вдихнути життя.

Наприкінці лютого приїхали Майя з мамою, оселилися в гуртожитку. Марія Гаврилівна влаштувалася на роботу завідувачкою здоров'я пункту заводу, а Майя 5 квітня 1960 року народила сина Миколу. У Кірсі все було добре, однак я сумував за Україною і потихеньку готувався до від'їзду, підшукуючи собі заміну. 30 листопада 1962 року мене розрахували з роботи і я виїхав у Кам'янець-Подільський, що на Хмельниччині. Там уже працював кабельний завод, але вакансії інженера на ньому не було. Отож, щоб зберегти безперервний трудовий стаж, я подався в Молдавію. Марія Гаврилівна з онуком поїхала в Черкаси до родини Логвиненків, у яких колись ми гостювали в Гаграх. З Майєю ми зрозуміли, що сім'ї слід з'їжджатися і 1 липня 1963 року ми покинули Бендеру і взяли курс на Черкаси.

Шукаючи роботу в черкаських електромережах, я зустрів

свого товариша по інституту Олександра Нікітчука, а в інспекції енергонагляду – Геннадія Кравчука. Завод азотних добрив ще не набрав спеціалістів, бо там тільки готували площу і робили розмітки для майбутніх цехів. Тому хлопці влаштували мене в Управління захисту споруд на Кременчуцькому водосховищі в лабораторію інженером. І як тільки я вивчив схему Кременчуцького водосховища, як мене забрали в армію на перепідготовку. Вона почалася в жовтні у Котовську Одеської області. Тут зустрівся з Анатолієм Науменком – начальником цеху електропостачання Черкаського заводу «Хімволокно». Служба в ракетних військах додала на наші з ним погони по одній зірочці і сніжної, холодної зими 1963–1964 року ми повернулися в Черкаси.

В цей період важко було доїхати до заводу азотних добрив, дорогу часто замітало снігом. А вже на початку весни я зустрівся з головним енергетиком заводу В.І.Чибішевим та начальником комплектації Р.Л.Гельфандом і 7 березня 1964 року на посаді інженера відділу комплектації будівництва приступив до виконання обов'язків. Цей структурний підрозділ був основним і найбільшим осередком будівництва заводу. Тут зібрались спеціалісти різних технічних професій. Усім потрібно було розібратися у своїй частині проекту, замовити й отримати те, що необхідно, і видати його в монтаж. Першими були запущені в роботу ремонтно-механічний цех та пожежне депо. Багато корпусів будувалось, а ще більше поступало нових проєктів...

Федір Савчук,
ветеран праці «Азоту»
(продовження в №23)

Моє весілля. Серпень 1959 року

Черкаський «Азот» для Людмили Семешкіної – ВЕЛИКА ГОРДІСТЬ

Коли розпочалася Велика Вітчизняна війна, Людмилі Федорівні Семешкіній було всього сім місяців. Чи ж могла вона в такому віці знати, що сувора дійсність тих років назавжди відіб'ється на її долі клеймом «дитина ворога народу». Найбільше це проявилось під час навчання в інституті, коли її студентку-другокурсницю відрахували зі стін «alma mater». Але це не применшило її людяності і доброти.

Деякий час Людмила Федорівна працювала економістом у виконавчому комітеті, а потім сестра запропонувала їй перейти в Черкаси. І хоч народилася вона на Кіровоградщині, проте Черкашину полюбила відразу всім серцем. У 1973 році прийшла працювати на Черкаський «Азот», зокрема в цех водопостачання і промислової каналізації, і 26 років сумлінно трудилася машиністом насосних установок. Очолювала цеховий комітет і 12 років поспіль була активним членом профкому. Вийшовши на заслужений відпочинок, усю себе присвятила мамі, яку дуже любила. А коли мама відійшла у Вічність, щоб хоч якось розвіяти душевний біль, Людмила Федорівна, прислухавшись до слушної по-

Людмила Федорівна Семешкіна

ради сусідки, пішла на курси екскурсоводів. Успішно склала екзамен і спочатку була позаштатним екскурсоводом. Й

цікаво було пізнавати історію рідного краю: багато читала, часто відвідувала бібліотеку в пошуках історичної літера-

Оголошення

Про перенесення робочого дня

З метою створення сприятливих умов для святкування Різдва Христового, а також раціонального використання робочого часу, згідно з наказом, **робочий день п'ятниці 8 січня 2016 року переноситься на суботу 16 січня 2016 року** для персоналу ПАТ «АЗОТ» (крім змінного персоналу на безперервно діючих виробництвах).

Власн. інформ.

У добра і милосердя глибоке коріння...

У ході проведення благодійної акції до Міжнародного дня людей з обмеженими можливостями волонтери обласного фонду милосердя і здоров'я за підтримки ПАТ «АЗОТ» понад 50 родинам міста, із яких понад 40 – азотівські, вручили продуктові набори.

– Я широ завдячую за таке піклування і рідному «Азоту», на якому відпрацювала не одне десятиліття, і волонтерам обласного фонду, який очолює Лариса Лисенко, що про мене ніколи не забувають. У цей набір увійшли борошно, крупа пшенична, горох, макарони, а на додачу для хорошого настрою душі ще й квіти. Але ж головне те, що проявили увагу, знайшли кілька хвилин для доброго слова. В такий складний час, коли доводиться на одну пенсію сплатувати і комунальні послуги, і купувати

ліки від «нажитих» хвороб, то, повірте, до скромного родинного бюджету ці продуктові набори – очевидна підмога, – з такими словами подяки до редакції звернулася ветеран праці Ганна Михальченко.

Ганну Семенівну підтримали й інші родини, які висловили вдячність Голові Правління ПАТ «АЗОТ» Віталію Скіярову та голові обласного фонду Ларисі Лисенко за постійні акції доброчинства й милосердя. Щоразу вони не обходяться без активної участі й допомоги СТОВ «Зоря» села Руська Поляна, яке очолює Іван Дарієнко.

Відповідно понад 50 малозабезпечених родин цього села отримали одяг і взуття, а дітки з обласного психдиспансеру – солодоші.

В свою чергу Лариса Лисенко широ дякує за поміч у цій добрій справі волонтерам-активістам обласного фонду Валентині Меланченко, Надії Бойко, Ніні Агаповій, Віктору Лисенку, Володимирі Тищенко, Ганні та Юрію Воробйовим. З Божою милістю, як каже Лариса Іванівна, добро і милосердя мають глибоке коріння.

Ніна Гошуренко

тури. За плідну працю, чудові знання Людмила Федорівна із числа екскурсоводів єдина була нагороджена знаком «Почесний працівник туризму».

Донька Людмили Федорівни – Ірина, працює у фінансовій структурі, а ось онука Людмила, яка названа на честь бабусі, продовжує її справу. Закінчила історичний факультет університету імені Б.Хмельницького і працює екскурсоводом.

Щоразу, коли ветерани праці Благодійного фонду їдуть на екскурсію, Людмила Федорівна під час поїздки неодмінно розповідає багато цікавих фактів про те чи інше місто. І робить вона це з такою теплотою і любов'ю, вкладаючи ці почуття в серця своїх слухачів. А ще Людмила Федорівна дуже любить рідний «Азот» і безмежно пишається тим, що у свій час працювала на підприємстві.

Дивлячись на цю енергійну жінку, ніколи не скажеш, що нещодавно вона відсвяткувала 75-річний ювілей. *А тому віка Вам, здоров'я і щедрих земних благ, шановна Людмילו Федорівно!*

Ніна Гошуренко,
фото Валерія Досужого

НАРОДНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ КАШЛЮ

Кашель – один із найхарактерніших симптомів захворювання дихальних шляхів. Він розвивається в разі трахеїту, бронхіту, пневмонії та інших легеневих захворювань і є природною реакцією організму на подразник – слиз, що збирається в дихальних шляхах при респіраторних інфекціях.

Є чимало препаратів від кашлю. Вони поділяються на протикашлеві (гальмують кашлевий рефлекс) та відхаркувальні (розріджують мокроту та полегшують її виведення). Підібрати найоптимальніші з них, залежно від стадії та характеру захворювання, допоможе лікар. Проте є цілий ряд народних засобів лікування, що діють більш м'яко і на противагу аптечним препаратам практично не мають протипоказань.

ДОМАШНІЙ СИРОП

1 ст. л. кореня алтеї лікарської, 1 ст. л. насіння льону, 1 ст. л. алое, 1 лимон (нарізаний кружечками), 1 чашка води, 1 чашка коричневого цукру.

Налити в каструлю воду, додати до неї цукор, довести до кипіння. Після того як цукор розчиниться, додати всі інші інгредієнти, зняти суміш з вогню й залишити її настоюватися протягом 15 хв. Після цього її слід процідити та перелити в банку зі щільною кришкою.

Зберігати в холодильнику, приймати по одній столовій ложці сиропу тричі на день.

ПАРОВА БАНЯ

Заварити в каструлі лікарські трави (звіробій, ромашка, чебрець, шавлія тощо), можна додати, дрібку морської солі, масло евкаліпта, сосни, лимона, апельсина чи інше, що має протимікробну дію. Довести суміш до кипіння, поставити

каструлю на стіл, накрити голову рушником і вдихати пару. Так само можна паритися над звареною в мундирах картоплею. Після такої процедури потрібно «вичахати» під ковдрою, і щонайменше протягом 12-ти годин не виходити на вулицю.

ГАРЯЧЕ МОЛОКО

У разі сухого кашлю зігріває та розріджує мокротиння молоко з медом (1 ст. л. на склян-

ку), содою (0,5 ч.л. на склянку) чи натертим коренем імбиру (невеликий шматочок). Молоко слід добре підігріти, але не кип'ятити. Таке пиття необхідно приймати після їжі, щоб не подразнити слизову шлунку.

ЧОРНА РЕДЬКА

Редьку середнього розміру вимити, зрізати верхівку, вибрати серединку, заповнити її трьома столовими ложками меду і залишити, щоб виділився сік. Приймати такий сироп по одній чайній ложці 4-5 разів на день.

ЧАСНИК

Часник працює як природний антибіотик. Тому його використовують і для профілактики, і для лікування. Ефективним засобом є настій з часнику: порізаний чи вичавлений часник заливають водою, дають трохи настоятися і вживають по чайній ложці протягом дня.

Наталія Бакалова

На семінарі вдосконалювали навички професійної майстерності

З метою вдосконалення вмінь, навичок та професіоналізму нещодавно відбулись заняття з особовим складом 1 ДПРЗ Управління ДСНС України у Черкаській області: начальниками караулів, командирами відділень, водіями та диспетчерами щодо ознайомлення з технологічним процесом виробництва та протипожежним станом цехів М-5 та М-9 ПАТ «АЗОТ».

У заняттях, які проводив заступник начальника 1 ДПРЗ з оперативного реагування підполковник служби цивільного захисту Сергій Таранович, взяли участь 45 співробітників загону. Начальники відділень цеху М-5 І.І.Кухоль, А.М.Глушко та заступник начальника цеху М-9 М.І.Шимко розповіли про пожежну небезпеку технологічного процесу та продукції цеху, що виробляється, заходи пожежогасіння, які є в цеху та їхню готовність до дій у разі

виникнення пожежі, а також відповіли на всі запитання, які задавалися в ході занять.

Безпосередньо на території були оглянуті під'їзди пожежних автомобілів до корпусів цеху, зовнішнє та внутрішнє протипожежне водопостачання, шляхи евакуації та первинні засоби пожежогасіння. А також перевірилися знання та навички дій робочого персоналу зміни у разі виникнення пожежі.

Підготувала
В.Соловйова

Пам'ятний знак біля села Ділове

лотої осені і в період зимового безгоміння. Гранітні скелі, міні-атюрне Женевське озеро, «Грот Діани», альтанки — Китайська, Грибок, природна діброва, яку називають Дубинкою, знаменитий фонтан «Змія», павільйон Флори... Не дивлячись на свою монументальність, павільйон з тераси Муз здається легким, ніби він пливе в небі. Це враження підсилюється його відображенням в дзеркалі води Нижнього ставу. Тут на кожному кроці розкривається неперевершене розмаїття пейзажів, виписаних самою природою.

заповідник «Гетьманська столиця», до якого увійшли архітектурні та історичні пам'ятки. Насамперед це гетьманський палац — велична споруда, яка будувалася у 1799 — 1803 рр. за проектом видатного шотландського архітектора Чарльза Камерона. Його збудували в стилі палладіанізму. Це чи не єдина така споруда в Україні. В основі цього стилю лежать суворе дотримання симетрії, врахування перспективи та запозичення принципів класичної храмової архітектури античного періоду.

Найкрасивіші місця України: КУДИ ВІДПРАВИТИСЯ ЗА ВРАЖЕННЯМИ

В Україні є багато чудових місць, куди варто відправитися за черговою порцією приємних вражень. Є такі мальовничо-романтичні місця, які ніскільки не поступаються зарубіжним аналогам.

СЕЛО ДІЛОВЕ

Пригадуєте уроки географії, на яких часто розповідали про те, в якому селі розташований географічний центр Європи. Поблизу села, в урочищі Круглий, австро-угорськими вченими під час прокладання залізниці з Рахова до Сигета Мармарошського в 1887 році був встановлений пам'ятний знак з написом на латині, що в перекладі означає: «Постійне, точне, вічне місце. Дуже точно, зі спеціальним приладом, виготовленим в Австро-Угорщині, за шкалою меридіанів та паралелей, встановлений центр Європи». Село Ділове розташоване в мальовничому

каньйоні річки Тиси біля злиття з її великою протокою — річкою Бістра. Навколо села розташований Карпатський Біосферний Заповідник.

ДЕНДРОЛОГІЧНИЙ ПАРК «СОФІЙКА», УМАНЬ

Чарівний парк і одне з найромантичніших місць в Україні. Тут є щось магічне, те, що не можливо описати, що можна лише відчути. Кожний куточок «Софіївки» наповнений любов'ю і ніжністю, а романтика цього парку не втрачає актуальності й до сьогодні. «Софіївка» прекрасна будь-якої пори року: у весняному цвітінні і спекотного літа, зо-

«УКРАЇНСЬКИЙ ВЕРСАЛЬ» — МІСТО БАТУРИН

Це один з головних туристичних осередків Чернігівщини, що розташований за 287 км від Черкас. Місто має особливу енергетику і самобутність. Перші письмові згадки про нього датовані 1625 роком. У період Визвольної війни воно було центром козацької сотні. А вже у 1669 році, завдяки рішення гетьмана Дем'яна Многогрішного, стало столицею Лівобережної України. Це місто було лише за один крок від того, щоб сьогодні мати статус столиці України.

У 1994 році в Батурині було утворено історико-культурний

Загадкові вулички Львова

ЛЬВІВ

Це місто ніколи не позбудеться найвищого рейтингу романтики. Вона відчувається скрізь: в старовинних вузьких вуличках, у неповторних подвір'ях, в його парках та скверах, що додають свіжості та затишку; в чудових панорамних краєвидах, що відкриваються з львівської Ратуші... Львів це місто інтимне, сентиментальне, що кличе до почуттів. Кажуть, завітавши в Італійський двір, можна почути тут шепіт закоханих.

Бажаєте, щоб ваші враження «фонтанували»? Попросіть про це грецьких богів, що мешкають у Львові! Колись серце міста — Ринок — залишилося без води. І чотири грецьких божества її повернули, перетворившись на вишукані фонтани...

Словом, вражень можна «назбирати» доволі, був би настрій!

Зимова казка в Софіївці

Палац гетьмана Розумовського

Радимо приготувати

Судак із печерицями

Необхідно: 1–1,5 кг судака, 300–500 г печериць, 0,5 л молока, 200 г майонезу, 2 ч. л. цукру, цибуля, сіль, зелень.

Приготування: рибу нарізати порційними шматочками, скласти в каструлю, додати цибулю, сіль і залити кип'ячим молоком так, щоб воно покривало рибу. Довести до кипіння і варити на слабкому вогні 12–15 хв. Потім перекинути рибу на блюдо, вийняти з неї кістки і знову покласти в каструлю з молоком, у якому вона варилася. Печериці проварити 10–15 хв., хай прочахнуть і холодними нарізати. На сковорідці підсмажити 2 цибулини, додати до них гриби і далі все разом обсмажити хвилин 15. Цю суміш всипати до риби. До всього додати майонез, легенько перемішати, зелень і на маленькому вогні прокип'ятити 10–15 хвилин.

Легко, просто і дуже смачно!

Людмила Овчинникова,
лаборант ЦВТК

08 ГРУДНЯ

ЦЕЙ ДЕНЬ В ІСТОРІЇ

Народилися такі особистості:

Горацій — поет «золотого століття» римської літератури; **Петер Андреас Ганзен** — німецький астроном і геодезист. Розробив теорію руху Місяця, а також теорію сонячних затемнень і написав ряд робіт з геодезії; **Еміль Рейно** — французький художник, винахідник і піонер мультиплікації; **Климентій Домінчен** — український композитор, диригент, народний артист України. Працював з оркестрами Одеси, Миколаєва, Українського радіо; **Степан Добош** — засновник та перший ректор Ужгородського університету; **Марія Крушельницька** — українська актриса і письменниця, дочка Тараса Крушельницького. Викладала у Львівській консерваторії, двічі обиралася її ректором, з 1991 року — професор; **Микола Манойло** — український оперний співак. Майже 30 років був солістом Харківського театру опери й балету, виконавши за цей час більше 30 провідних партій; **Сергій Петренко** — український веслувальник, каноїст, дворазовий олімпійський чемпіон.

Цей день в історії позначений такими подіями:

1154 рік. Онук Володимира Мономаха Ростислав Мстиславич став великим князем Київським.

1609 рік. У Мілані була відкрита Бібліотека Амброзіана — друга найбільша в Європі публічна бібліотека після Бодлеанської в Оксфорді. До Амброзіанської бібліотеки також входить картинна галерея.

1868 рік. У Львові засновано культурно-просвітницьке товариство «Просвіта».

1881 рік. Згорів Віденський оперний театр, в якому загинуло близько 850 осіб (найжахливіша театральна пожежа в світовій історії).

1968 рік. На екрани вийшов фільм «Золоте теля». В одній з найкращих екранізацій творів Ільфа і Петрова блискуче зіграли Сергій Юрський (Остап Бендер), Зіновій Гердт (Паніковський), Леонід Куравльов (Шура Балаганов), Євген Євстигнєєв (Корейко).

1991 рік. У Віскулях (Біловезька пуша) був підписаний документ про розпад СРСР і створення СНД.

1994 рік. У Києві засновано Лігу українських меценатів.

Іменини у Василя, Григорія, Івана, Павла та Ярослава.

Реклама

ОБИРАЙ
СВІЙ КРЕДИТ!

- Рефінансування
- Кредитні картки
- Кредити готівкою до 50 000 грн

✓ Пільгові умови для працівників Вашого підприємства*

ТРАСТ

Банк

0 800 50 05 65 • WWW.BANKTRUST.COM.UA

ЧЕРКАСИ, ВУЛ. СМІЛЯНЬСКА, 42
(БІЛЯ "ЕЛЬДОРАДО")
(068) 293 36 84, (093) 601 81 66

*Для фізичних осіб-клієнтів, які є працівниками юридичних осіб-партнерів ПАТ Банк "ТРАСТ" за програмами "Професіонал", "Гроші зараз", "Час можливостей". Деталі на сайті Банку. ПАТ Банк "ТРАСТ". Ліцензія НБУ №237 від 02.11.2011 р.

З ювілеєм!

ГОНЧАР Миколу Миколайовича — бійця-газорятівника воєнізованого газорятівного загону із 50-річчям.

РЯБЧИЧ Тетяну Петрівну — контролера якості продукції і технологічного процесу централізованого відділу технічного контролю із 30-річчям.

РОМАНЕНКА Сергія Миколайовича — бригадира з переміщення сировини, напівфабрикатів і готової продукції цеху М-9 із 40-річчям.

ТКАЧЕНКА Миколу Борисовича — докера-механізатора цеху М-9 із 45-річчям.

БУБЕЛУ Миколу Володимировича — апаратника окислення цеху К-4 із 50-річчям.

ЯРЕМИЧА Бориса Пилиповича — слюсаря-ремонтника управління капітальних ремонтів із 65-річчям.

МАРИНЕНКО Тетяну Григорівну — майстра дільниці цеху зв'язку із 65-річчям.

ВОЛОЩУК Катерину Іванівну — зливальника-розливальника цеху централізованого ремонту із 60-річчям.

КАМ'ЯНЕЦЬ Анатолія Петровича — апаратника кристалізації цеху К-7 із 40-річчям.

МЕХЕД Любов Михайлівну — машиніста насосних установок цеху водопостачання і промислової каналізації із 50-річчям.

КОРНІЄНКА Олександра Олександровича — електромонтера цеху захисних покриттів із 50-річчям.

ГРИГОРЬЄВУ Зою Володимирівну — акумуляторника цеху М-9 із 65-річчям.

СТРОКАНЬ Наталію Володимирівну — лаборанта хімічного аналізу централізованого відділу технічного контролю із 40-річчям.

ШИПІЛКІНА Володимира Юрійовича — столяра ремонтно-будівельного цеху із 40-річчям.

РЕЗНИКА Якова Григоровича — слюсаря центральної лабораторії із 70-річчям.

ОВЧАРЕНКО Олену Олександрівну — прийомоздавальника вантажу і багажу залізничного цеху із 25-річчям.

РОЗПУТНЬОГО Романа Івановича — слюсаря-ремонтника цеху хімводоочищення із 25-річчям.

КОСТИВА Андрія Васильовича — апаратника підготовки сировини цеху М-2 із 25-річчям.

КУЛЬТЕНКА Миколу Михайловича — машиніста насосних установок цеху водопостачання і промислової каналізації із 60-річчям.

РУНОВА Володимира Олександровича — водія автотранспортного цеху із 60-річчям.

ТКАЧЕНКА Володимира Олександровича — слюсаря КВПІА цеху контрольно-вимірювальних приладів і автоматики із 45-річчям.

ПРОЦЕНКА Станіслава Миколайовича — машиніста котлів котельного цеху із 50-річчям.

Із 25-річчям трудового стажу!

ПОЛІЩУК Олену Валеріївну — старшого апаратника абсорбції цеху М-5.

Бажаємо вам, щоб щодня чаші ваших долі повнилися міцним здоров'ям, сонячною радістю і безмежним щастям. Хай чистими помислами струменять в серцях найкращі почуття. Оптимістичного вам настрою і мирного неба!

Визначні ювілеї працівників «Азоту»

ЩЕДРОГО ПОТОКУ ЩАСТЯ НА ДОВГОЛІТТЯ!

На Черкаському «Азоті» Любов Іванівна Костенко працює з квітня 1975 року, тобто вже понад 40 років. На підприємство вона була направлена після закінчення Дніпропетровського промислово-економічного технікуму в статусі молодого спеціаліста. З посади старшого оператора машинно-обчислювальної станції розпочалася її азотівська біографія.

Любов Іванівна Костенко

Йшли роки, напружувався досвід. Постійно підвищуючи свій професійний рівень, Любов Іванівна пройшла шлях від оператора ЕОМ до заступника начальника відділу з розвитку інформаційних систем, без відриву від виробництва закінчивши Харківський інженерно-економічний інститут.

Володіючи глибокими знаннями в питаннях проектування АСУ, високими організаторськими здібностями, Любов Іванівна зробила вагомий внесок у розвиток і становлення відділу автоматизо-

ваних систем управління виробництвом. Вона брала найактивнішу участь у керівництві, розробці та впровадженні програмних комплексів і систем, оптимізації бізнес-процесів підприємства. Вимоглива до себе і оточуючих, завжди підтримує в колективі атмосферу високої взаємодієможливості та зацікавленості в досягненні поставлених завдань.

Крім основної роботи, Любов Іванівна ніколи не стоїть осторонь громадського життя всього колективу. Поміркована, уважна, добродушна, завжди готова допомогти у важку хвилину, порадити... Це далеко не весь перелік вроджених рис характеру, за які її щиро поважають і шанують у колективі, в якому вона користується особливим авторитетом.

За увесь цей час трудової діяльності і в особистому житті Любові Іванівни сталося немало приємних подій. Двоє прекрасних дітей, а тепер ще й троє чудових онуків — це далеко не менше досягнення і гордість для жінки, ніж високий професійний рівень.

З нагоди почесного ювілею, який Любов Іванівна відзначала наприкінці листопада, сердечно її вітаємо, бажаючи якнайміцнішого здоров'я, невичерпної енергії, щедрого потоку щастя, гарного настрою, життєвих успіхів, сонячного довголіття та безкінечних земних благ!

Колектив відділу з розвитку інформаційних систем

ГАЗОРЯТІВНИКИ «АЗОТУ» ЗБИРАЮТЬ ПЕРШИЙ УРОЖАЙ БАНАНІВ

Колектив ВГРЗ Черкаського «Азоту» встигає не тільки виконувати свої професійні зобов'язання щодо забезпечення газової безпеки товариства, інтенсивно тренуватися, але й знаходить час для вирощування екзотичних рослин у зимовому саду. Вперше до фруктового кошика, окрім лимонів і гранатів, додалися ще й банани.

Саджанці бананів у ВГРЗ з'явилися три роки тому. Зазвичай вони починають плодоносити вже через півтора року. Однак спочатку рослинам бракувало простору та світла. Друге дихання в них відкрилося після переселення до теплиці, в облаштуванні якої колективу загону допоміг заступник Технічного директора підприємства Андрій Перехрест.

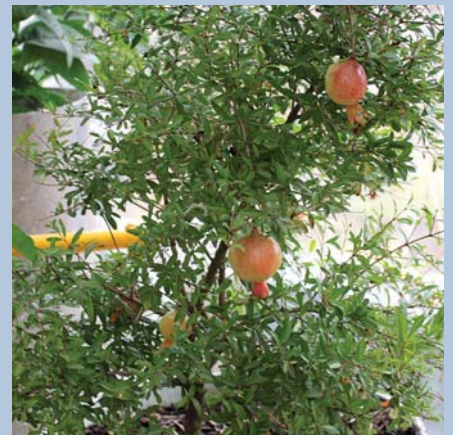
— Чесно кажучи, ніхто з колег навіть не сподівався, що банани коли-небудь зацвітуть, а тим більше даватимуть плоди. Попри наші прогнози, у травні цього року один з бананів все-таки зацвів. Влітку й восени плоди дозрівали. Я по стовбуру зрозумів, що скоро зможемо дегустувати врожай. Він почав тоншати й жовтіти, —

розповідає командир ВГРЗ Костянтин Ткаченко.

Крім бананів, у зимовому саду ВГРЗ досягають лимони і гранати. Три роки екзотичного садівництва для бійців загону пройшли не дарма. Сьогодні вони не тільки збирають врожай тропічних фруктів, але й вирощують саджанці, зокрема бананів та лимонів.

На справжній сад перетворилася і територія газорятувального загону. Тут немає жодного вільного клаптика землі. І березовий гай, і щеплені абрикоси, персики, яблуні, груші... Навесні цього року сад ВГРЗ доповнився саджанцями модрини та нектарина.

Власн. інформ.

Обласна газета «Черкаський Азот»

Засновник: Публічне акціонерне товариство «АЗОТ» м. Черкаси
Газета заснована у 1980 році.

Регістраційне свідоцтво ЧС №734ПР від 21.12.2011 р.

Адреса редакції: м. Черкаси, вул. Першотравнева, 72

Телефони: редактора — 392550; кореспондентів — 392352.

E-mail: press@azot.ck.ua

Виходить два рази на місяць, мова змішана (укр., рос.)

Матеріали підготовлені Прес-центром ПАТ «АЗОТ».

Інформація з газети не може бути використана іншими ЗМІ без погодження з Прес-центром.

За зміст реклами відповідальність несе рекламодавець.

Газета зверстана Прес-центром ПАТ «АЗОТ».

Начальник Прес-центру Євдокія Мацюкіна.

Наступний номер 22.12.2015

Друк — ТОВ «Пресс-Інформ»
м. Черкаси, вул. Орджонікідзе, 56.
Друк офсетний.

Обсяг — 1,86 умовн. друк. арк.
Тираж 2500 екз.

Зам. № ПІ-0001260.